

MAAELUMINISTEERIUM

Põllumajandustootjate sissetulekud ja riskijuhtimine – töögrupi III kohtumine

Põllumajandustootmisega seotud otsetoetused 2021-2027

12.02.2020

Tootmiskohustusega seotud otsetoetuste rakendamise ülevaade aastatel 2015-2020

Ammlehma kasvatamise otsetoetus aastatel 2015-2016

- Taotlusperiood oli 2. märts kuni 21. märts.
- Toetust võis taotleda taotleja, kes põllumajandusloomade registri andmete kohaselt kasvatas taotluse esitamise aasta 2. märtsi seisuga kuni 25 ammlehma ja lehmmullikat.
- Loomade pidamisperiood taotluse esitamisest kuni 8. maini.
- Toetust võis taotleda ammlehma ja lehmmullika kohta, kes oli vähemalt kaheksa kuu vanune ja kuulus järgmisse tõugu: hereford (Hf), limusiin (Li), aberdiin-angus (Ab), šarolee (Ch), šoti mägiveis (Hc), piemont (Pi), hele tõug (Ba), simmental (Si), belgia sinine (Bb), dexter (De), galloway (Ga), aubrac (Au), saksa šorthorn (SH) või salers (SA).
- Ammlehm ja lehmmullikas loeti nimetatud tõugu kuuluvaks, kui tal oli asjaomase tõu tunnused või ta oli lihatõuga ristamisel saadud loom, kes kuulus lihatootmiseks peetavate loomadega samasse karja.
- Toetuse eelarve oli 1 010 000 EUR ja ühikumäär oli ~75 EUR abikõlbliku ammlehma kohta.

Ute ja kitse kasvatamise otsetoetus aastatel 2015-2016

- Taotlusperiood oli 2. märts kuni 21. märts.
- Toetust võis taotleda taotleja, kes põllumajandusloomade registri andmete kohaselt kasvatas taotluse esitamise aasta 2. mai seisuga vähemalt kümmet, kuid mitte rohkem kui 100 utte või emakitse.
- Loomade pidamisperiood taotluse esitamisest kuni 8. maini.
- Toetust võis taotleda ute ja emakitse kohta, kes taotluse esitamise aasta 27. aprilli seisuga oli vähemalt ühe aasta vanune.
- Toetuse eelarve oli 396 000 EUR ja ühikumäär oli ~15 EUR abikõlbliku ute ja kitse kohta.

Piimalehma kasvatamise otsetoetus aastatel 2015-2016

- Taotlusperiood oli 2. märts kuni 21. märts.
- Toetust võis taotleda taotleja, kes põllumajandusloomade registri andmete kohaselt kasvatas taotluse esitamise aasta 2. märtsi seisuga kuni 100 piimalehma.
- Loomade pidamisperiood taotluse esitamisest kuni 8. maini.
- Toetust võis taotleda piimalehma kohta, kes kuulus järgmisse tõugu: eesti holstein (EHF), eesti punane (EPK), eesti maatõug (EK), šviitsi (AP), äärširi (FA) või dzörsi (JER).
- Piimalehma loeti nimetatud tõugu kuuluvaks, kui tal oli asjaomase tõu tunnused. Piimalehmaks ei loetud lehma, kes oli saadud lihatõuga ristamisel ning kuulus lihatootmiseks peetavate loomadega samasse karja.
- Toetuse eelarve oli 2 024 000 EUR ja ühikumäär oli ~100 EUR abikõlbliku piimalehma kohta.

Piimalehma kasvatamise otsetoetus aastatel 2017-2019

- Taotlusperiood oli 2. märts kuni 21. märts.
- Toetust võis taotleda taotleja, kes põllumajandusloomade registri andmete kohaselt kasvatas taotluse esitamise aasta 2. märtsi seisuga kuni 400 piimalehma.
- Loomade pidamisperiood taotluse esitamisest kuni 8. maini.
- Toetust võis taotleda piimalehma kohta, kes kuulus järgmisse tõugu: eesti holstein (EHF), eesti punane (EPK), eesti maatõug (EK), šviitsi (AP), äärširi (FA) või dzörsi (JER).
- Piimalehma loeti nimetatud tõugu kuuluvaks, kui tal oli asjaomase tõu tunnused. Piimalehmaks ei loetud lehma, kes oli saadud lihatõuga ristamisel ning kuulus lihatootmiseks peetavate loomadega samasse karja.
- Toetuse eelarve oli 5 597 600 EUR ja ühikumäär oli kuna 100 piimalehmaga karjadel ~220 EUR ja kuni 400 piimalehmaga karjadel ~110 EUR abikõlbliku piimalehma kohta.

Piimalehma kasvatamise otsetoetused aastal 2020

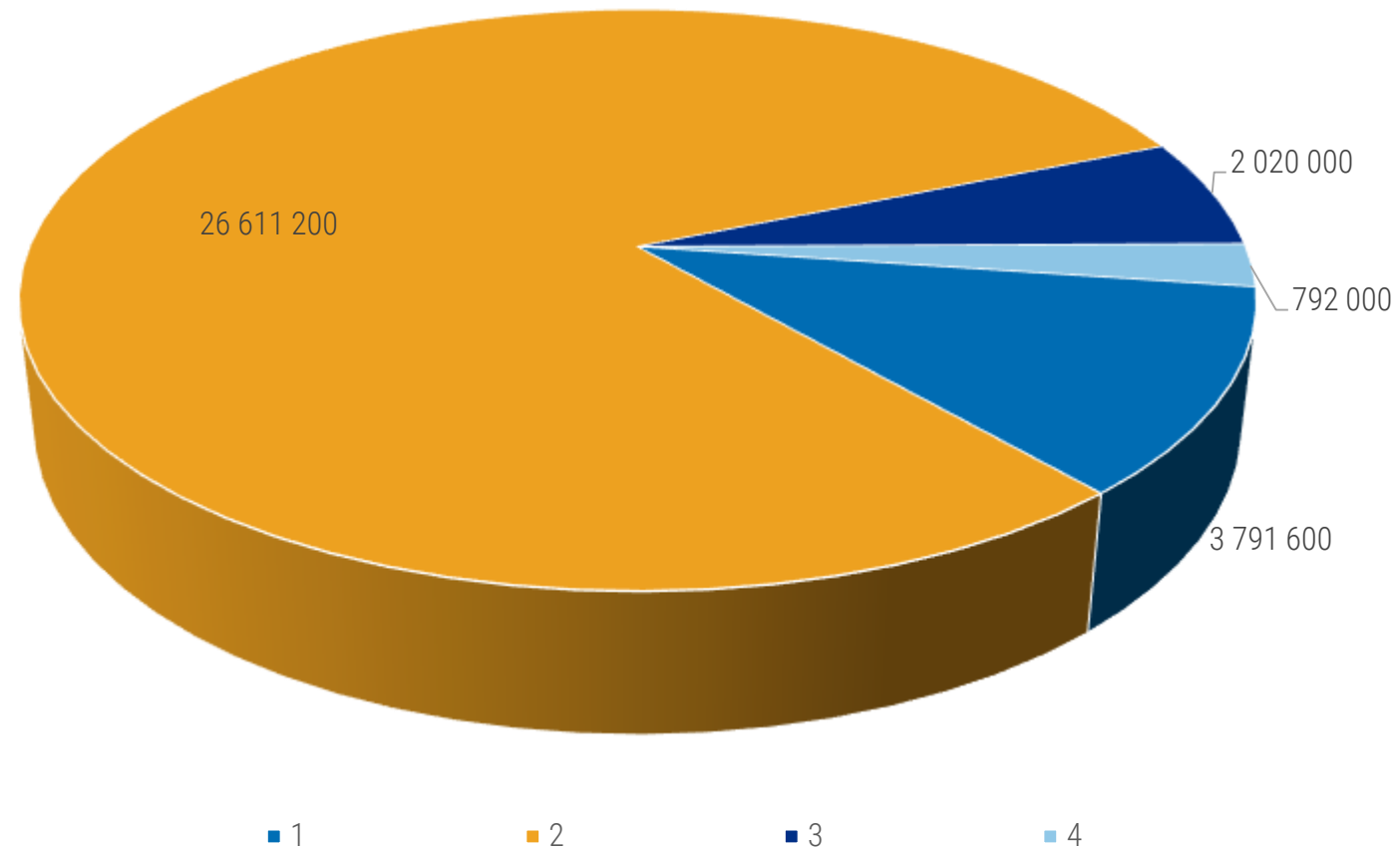
- Taotlusperiood on 2. märts kuni 21. märts.
- **Piimalehma kasvatamise otsetoetust** võib taotleda taotleja, kes põllumajandusloomade registri andmete kohaselt kasvatab taotluse esitamise aastal ajavahemikul 2. märtsist kuni 8. maini kuni 400 piimalehma.
- **Saaremaal, Hiiumaal, Muhus, Kihnus ja Ruhnus piimalehma kasvatamise otsetoetust** võib taotleda taotleja, kes põllumajandusloomade registri andmete kohaselt kasvatab taotluse esitamise kalendriaasta 2. märtsist kuni 8. maini piimalehma.
- Toetusi võib taotleda piimalehma kohta, kes kuuluvad järgmisse tõugu: eesti holstein (EHF), eesti punane (EPK), eesti maatõug (EK), šviitsi (AP), äärširi (FA) või dzörsi (JER).
- Piimalehma loetakse nimetatud tõugu kuuluvaks, kui tal oli asjaomase tõu tunnused. Piimalehmaks ei loetud lehma, kes on saadud lihatõuga ristamisel ning kuulub lihatootmiseks peetavate loomadega samasse karja.
- Toetusi antakse taotleja karjas peetavate nõuete kohaste piimalehmade arvu aritmeetilise keskmise alusel, mille arvutamisel võtab PRIA aluseks taotleja karjas peetavate nõuete kohaste piimalehmade arvu ajavahemikul 2. märtsist kuni 8. maini igal päeval ning ümardab saadud tulemuse täisarvuni.
- Toetuste eelarve on kokku 5 770 400 EUR.

Puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetus aastatel 2015-2020

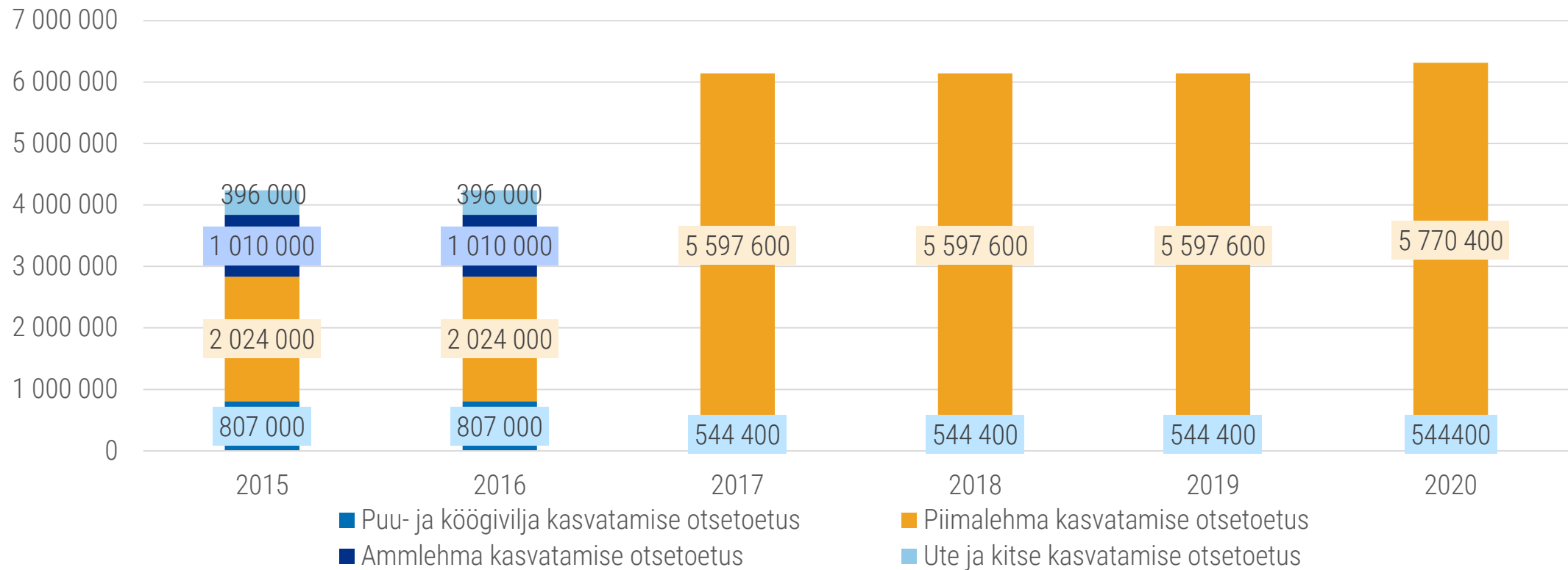
- Taotlusperiood on 2. mai kuni 21. mai.
- Toetust võib taotleda põllumajandusmaa kohta, kus kasvatatakse määrusega kehtestatud põllumajanduskultuure vähemalt ühel hektaril. Lisaks peab järgima viljapuude ja marjapõõsaste minimaalset istutustihedust.
- Toetuste eelarve oli aastatel 2015-2016 807 000 EUR ja aastatel 2017-2020 544 400 EUR.

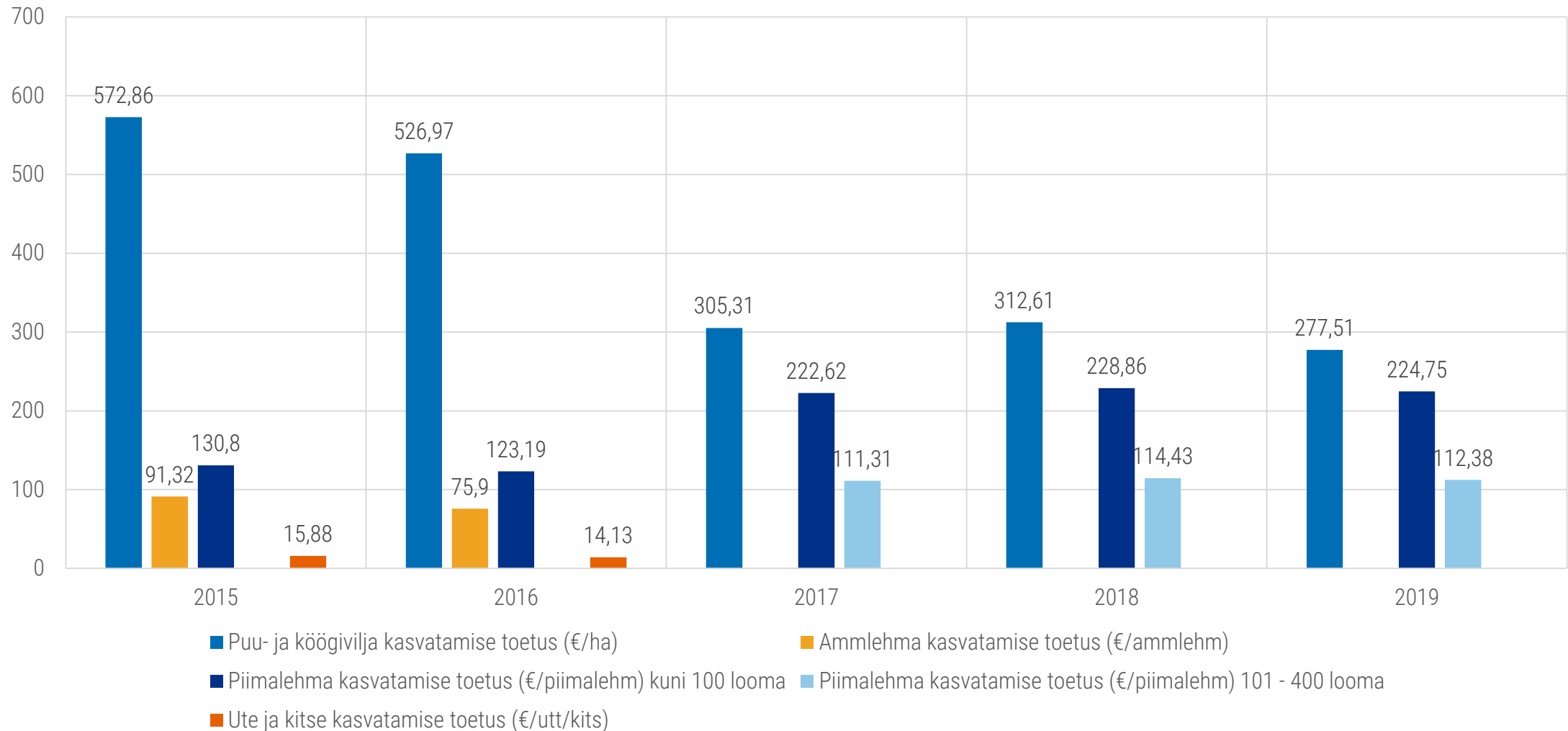
Põllumajandustootmisega seotud toetuste eelarve 2015-2020 (33 759 582€)

Põllumajandustootmisega seotud toetuste eelarve 2015-2020

Põllumajandustootmisega seotud toetuste ühikumäärad 2015-2019

FADN andmete kasutamine põllumajandustootmisega soetud toetuste puhul

Põhimõtted

Kasutame vastavasse FADN tootmistüüpi kuuluvate ettevõtete andmeid

- ✓ Aiandus – tüüp 22 Aiandus avamaal, tüüp 36 - Puuviljakasvatus
- ✓ Piimatootmine - E,
- ✓ Piima- ja lihasekasvatus – tüüp 46,
- ✓ Lamba- ja kitsekasvatus – tüüp 48

Vastavalt kokkuleppele valime suurusgrupi taimekasvatustes ha, loomakasvatustes põhikarja loomade alusel

Kasutame 3 või 5 aasta aritmeetilisi keskmisi ning kirjeldame suundumust

Perioodil 2014-2020 suurusgrupid:

- Puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetus – Aiandus (B) ja Püsikultuurid (D)
- Piimalehma kasvatamise otsetoetus – tootmistüüp E karja suurusgrupid: kuni 100; >100-<=400, >400-<=1000 ja üle 1000 piimalehmaga
- Ute ja kitse kasvatamise otsetoetus (aastatel 2015-2016) tüüp 48 karja suurusgrupid kuni 100 utte ja üle 100 ute
- Ammlehma kasvatamise otsetoetus (aastatel 2015-2016) tüüp 46 karja suurusgrupid kuni 25 ja üle 25 ammlehma

Sotsiaal-majanduslikud näitajad (1)

Keskendume kogutoodangu väärtuse ja kogukulude suhtele ja tulu puudujäägile

Algandmed standardtulemustest:

- ✓ SE131 kogutoodang, sh SE135 (taimekasvatustoodang) ja SE2016 (loomakasvatustoodang)
- ✓ SE270 kulud kokku, sh SE281 erikulud, SE336 põllumajanduse üldkulud, SE360 kulum, SE370 tööjõukulud, SE375 rendikulud, SE 380 intressikulud ja peretööjõu tasustamise hinnang (SE013 tasustamata tööjõu töötatud tunnid kokku) * ST701 (tööjõukulu tasustatud tööjõule tunnis)
- ✓ SE025 kasutatav põllumajandusmaa kokku või vastava kultuuri pind ha
- ✓ FADN loomühikud teisendame loomade arvuks (piimalehm=1 lü, lammas ja kits = 0,1 lü ja ammalehm= 0.8 lü)
- ✓ Võrdlus tootmistüübi teiste suurusgruppidega ja FADN keskmise ettevõtte standardtulemusega

Tulu puudujäägi alusel saame põhjendada ühikumäära, kuid arvesse tuleb võtta kõik sektorisse suunatavad toetused (va investeeringutele)

Sotsiaal-majanduslikud näitajad (2)

Vaatame peamisi tulemusnäitajaid tööjõu aastaühiku kohta (toetustega ja investeeringutele ja ilma)

Algandmed standardtulemustest:

- ✓ SE425 (netolisandväärtus tööjõu aastaühiku (tjü) kohta), või ilma toetusteta variant SE415 (netolisandväärtus) – SE605 (toetused ja investeeringutele) / SE010 (tööjõud kokku aastaühikutes) 1 tjü= 2200 töötundi – **kas on tagatud rahuldav sissetulek, et katta intressi, rendi ja tööjõukulud**
- ✓ SE430 (ettevõtjatulu tasustamata tjü kohta) või SE420 (ettevõtjatulu) - SE605 (toetused ja investeeringutele) / SE05 (tasustamata tjü) – **kas on tagatud rahuldav sissetulek peretööjõule**
- ✓ Võrdlus tootmistüübi teiste suurusgruppide ja FADN keskmise ettevõtte standardtulemusega

Raskustes olev sektor või selle grupp:

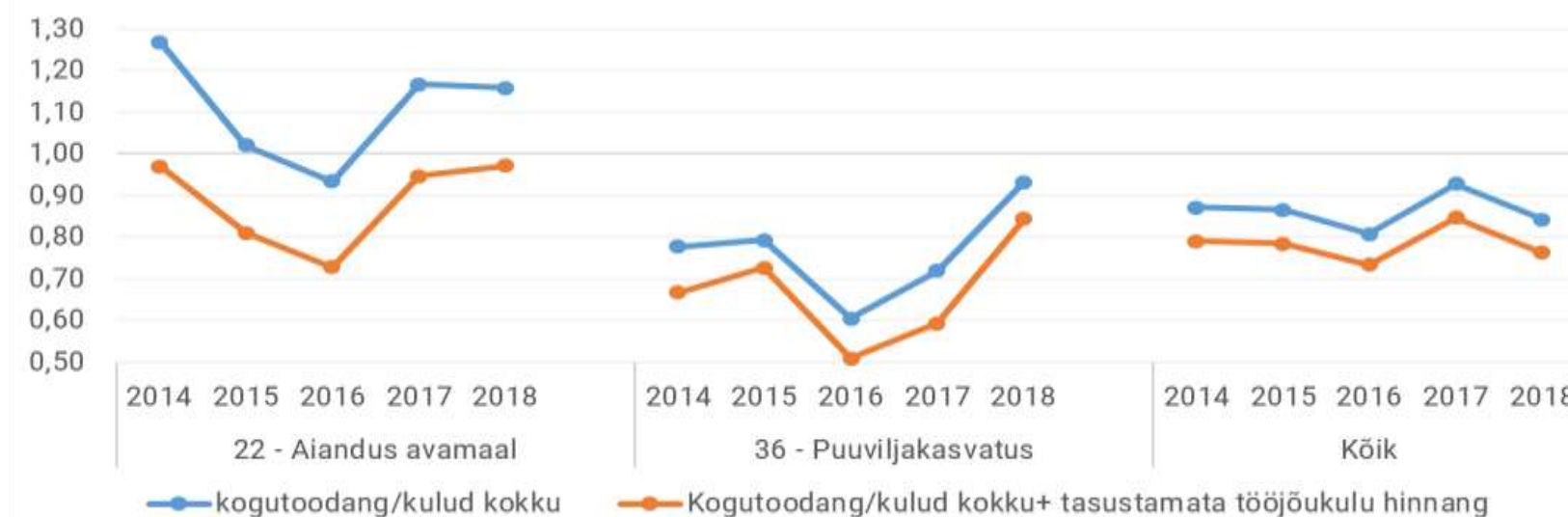
Kogutoodang ei kata kogukulusid ehk kogukulud ühe toodangu euro kohta on kõrgemad keskmisest

Netolisandväärtus tjü kohta jääb madalamaks keskmisest ega taga rahuldavat sissetulekut (sh ka peretööjõule)

Aiandus (1)

Kogutoodang/kogukulud ja tulu puudujääk

Tulu puudujääk ha kohta 62 kuni 757 eurot 2014-2018 aritmeetiline keskmine 314 eurot	Tulu puudujääk ha kohta 274 kuni 617 eurot 2014-2018 aritmeetiline keskmine 408 eurot	Tulu puudujääk ha kohta 169 kuni 273 eurot 2014-2018 aritmeetiline keskmine 235 eurot
---	--	--

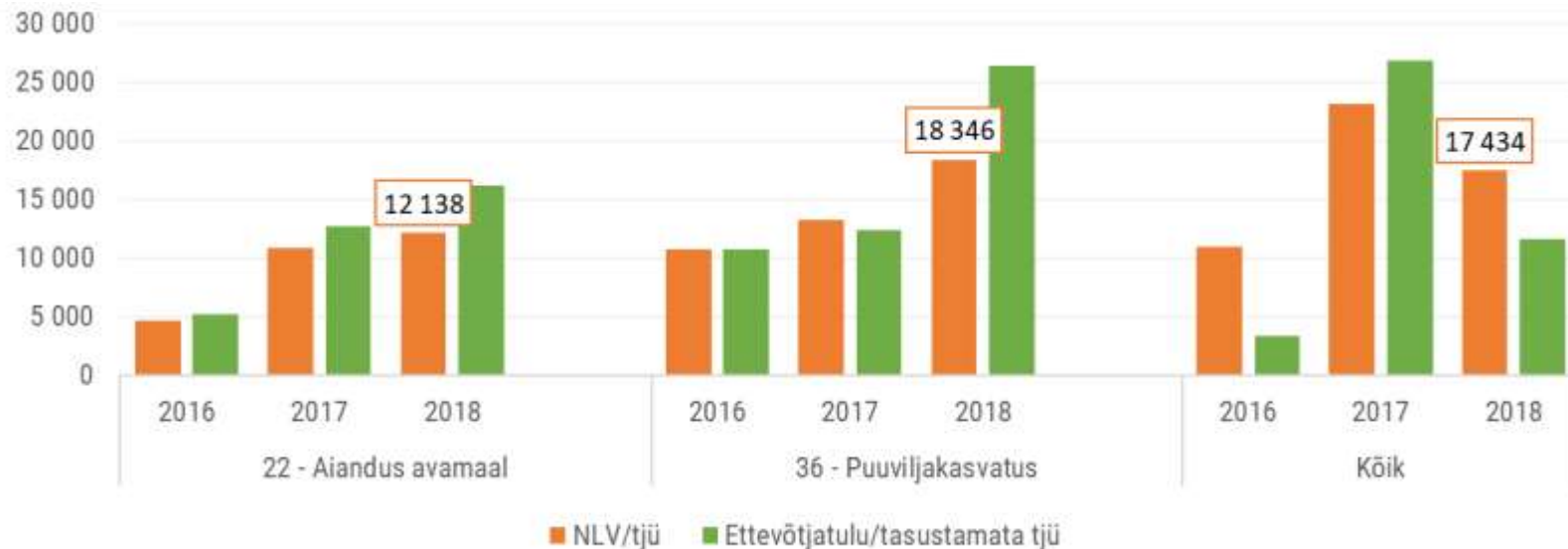

Tulu puudujäägi kompenseerimisel tuleb arvesse võtta kõiki toetusi (va investeeringutele)

Aiandus (2)

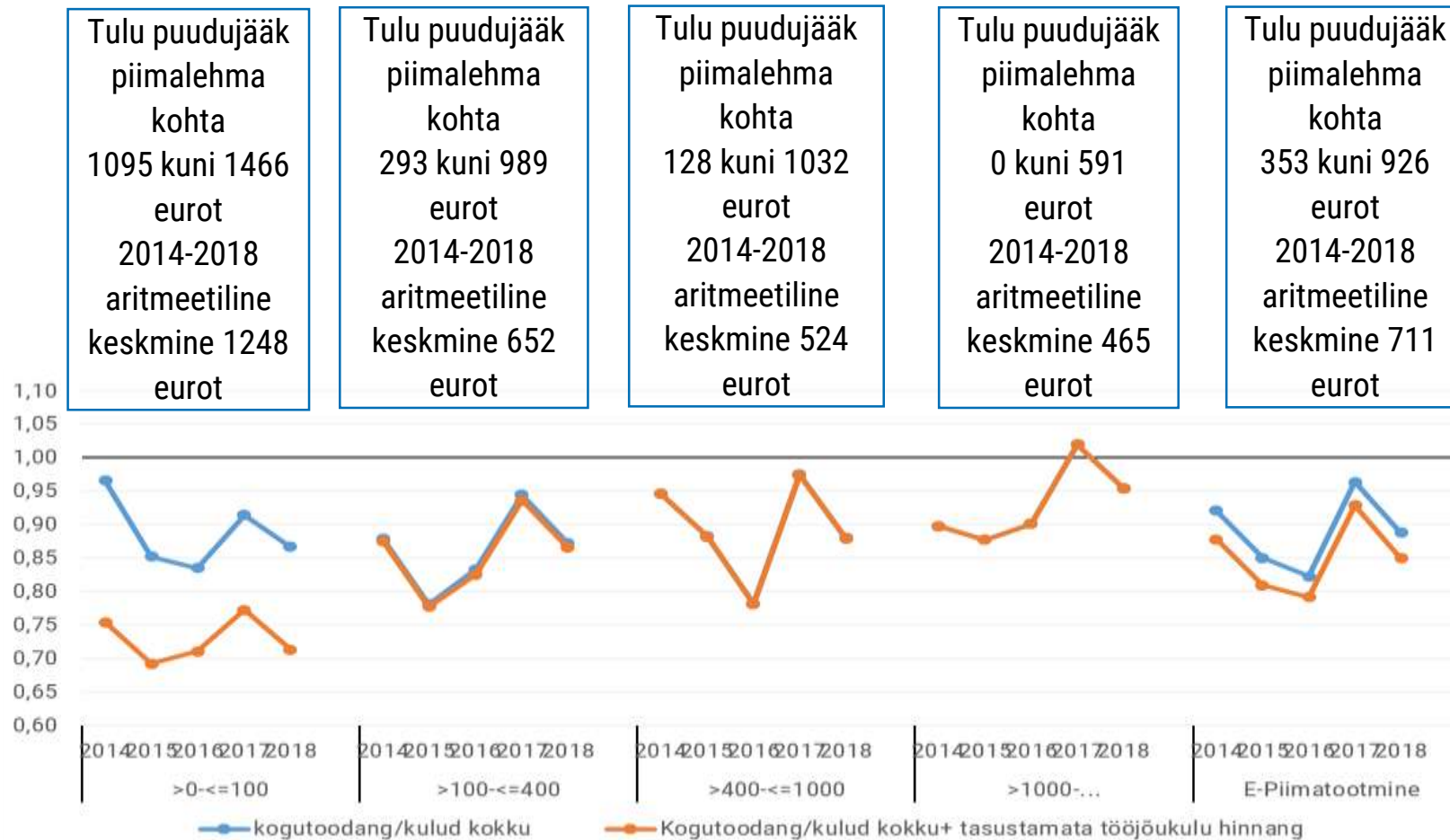
Netolisandväärtus ja ettevõtjatulu

Toetuste (va investeeringutele) osatähtsus netolisandväärtuses
tüübis 22: 14% kuni 43%, tüübis 36: 76% kuni 191%, FADN keskmine: 67% kuni 114%

Piimatootmine (1)

Kogutoodang/kogukulud ja tulu puudujääk

Tulu puudujäägi kompenseerimisel tuleb arvesse võtta kõiki toetusi (va investeringutele)

Piimatootmine (2)

Netolisandväärtus ja ettevõtjatulu

Toetuste (va investeeringutele) osatähtsus netolisandväärtuses karja suurusgruppides:

Kuni 100 piimalehmaga 93% kuni 121%

>100 kuni 400 piimalehmaga 54% kuni 78%

>400 kuni 1000 piimalehmaga 39% kuni 87%

Üle 1000 piimalehmaga 32% kuni 38%

FADN keskmine 67% kuni 114%

Allikas: FADN 2016-2018, tüüp E, joonisel ettevõtjatulu tulbad lõigatud

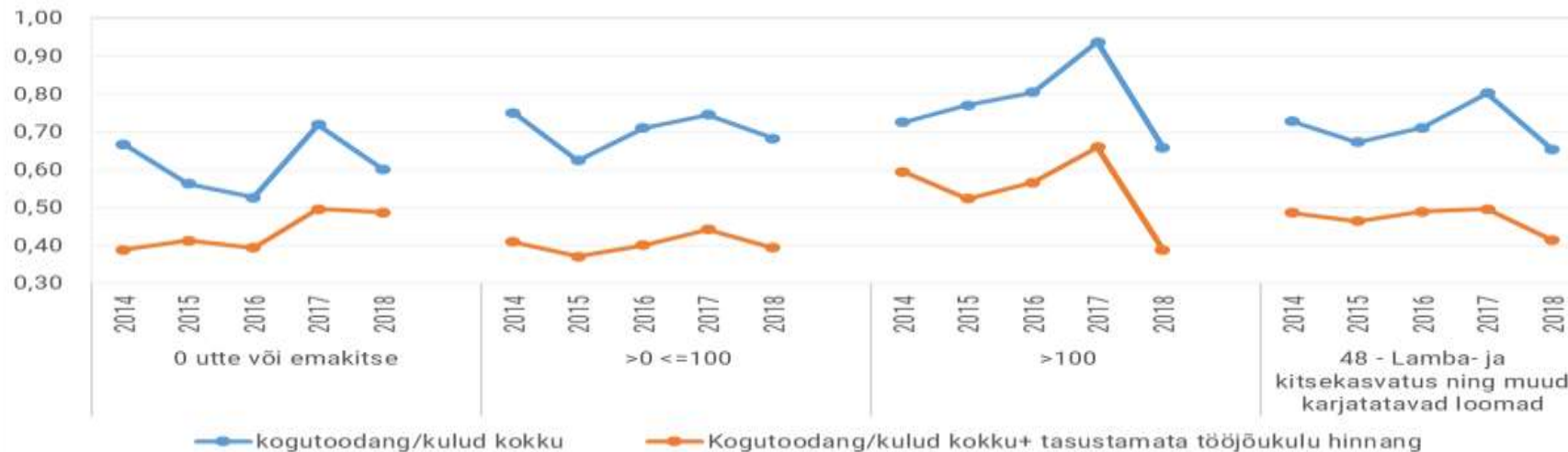
Lamba- ja kitsekasvatus (1)

Kogutoodang/kogukulud ja tulu puudujääk

Tulu puudujääk
ute/emakitse
kohta
241 kuni 338
eurot
2014-2018
aritmeetiline
keskmine 274
eurot

Tulu puudujääk
ute/emakitse
kohta
101 kuni 296
eurot
2014-2018
aritmeetiline
keskmine 163
eurot

Tulu puudujääk
ute/emakitse
kohta
187 kuni 386
eurot
2014-2018
aritmeetiline
keskmine 259
eurot

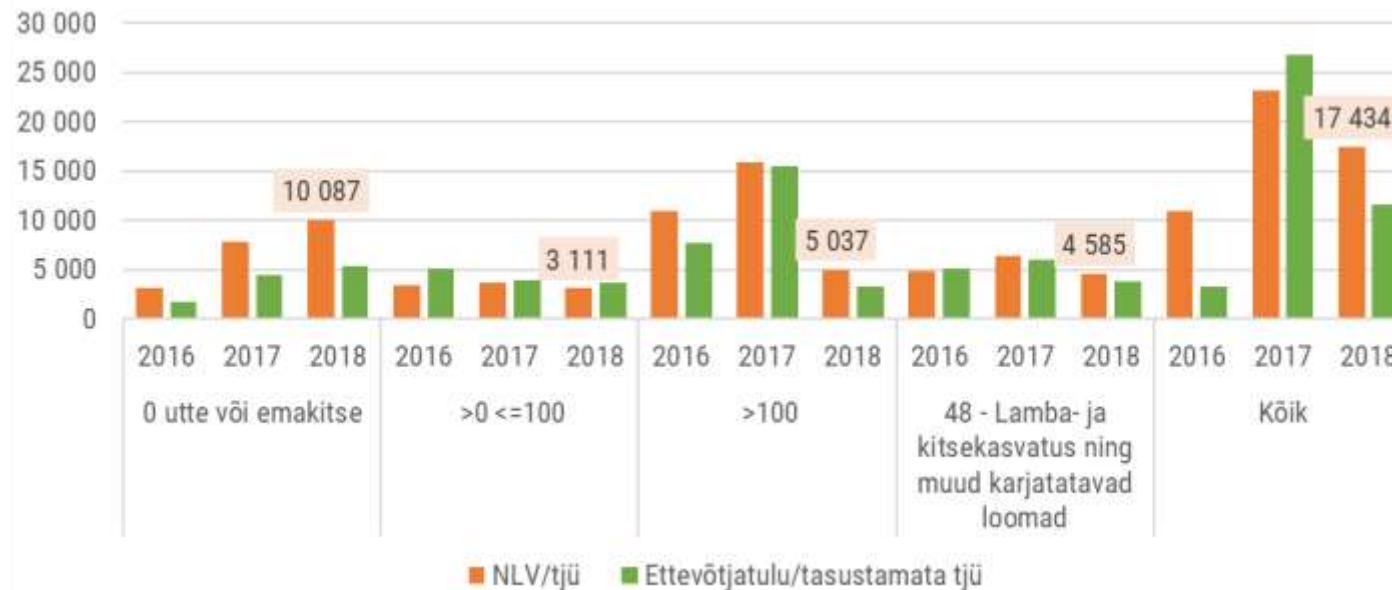

Tulu puudujäägi kompenseerimisel tuleb arvesse võtta kõiki toetusi (va investeeringutele)

Allikas: FADN 2014-2018, tüüp 48

Lamba- ja kitsekasvatus (2)

Netolisandväärtus ja ettevõtjatulu

Netolisandväärtus moodustub kõigis gruppides toetustest (va investeeringutele)
 Va 2017 aastal grupp >100 ute või emakitsega, kus osatähtsus on 98%

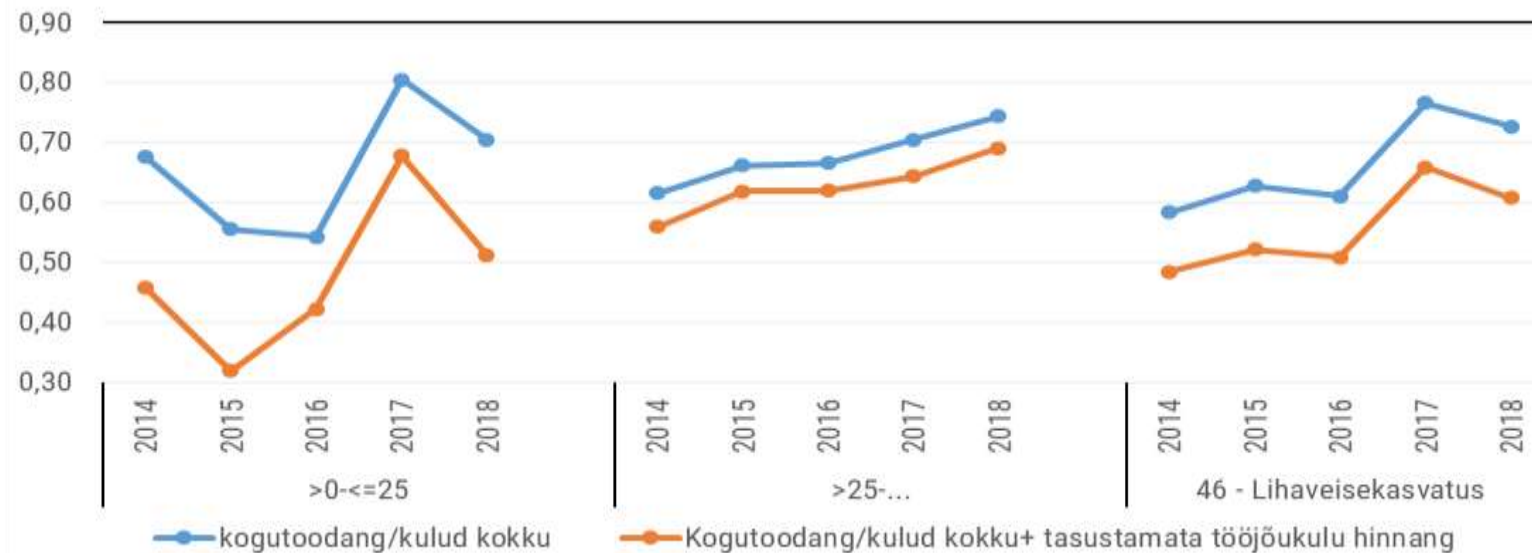
Lihaveisekasvatus (1)

Kogutoodang/kogukulud ja tulu puudujääk

Tulu puudujääk muu
lehma kohta
564 kuni 1153 eurot
2014-2018 aritmeetiline
keskmine 817 eurot

Tulu puudujääk muu
lehma kohta
408 kuni 469 eurot
2014-2018 aritmeetiline
keskmine 426 eurot

Tulu puudujääk muu
lehma kohta
483 kuni 615 eurot
2014-2018 aritmeetiline
keskmine 575 eurot

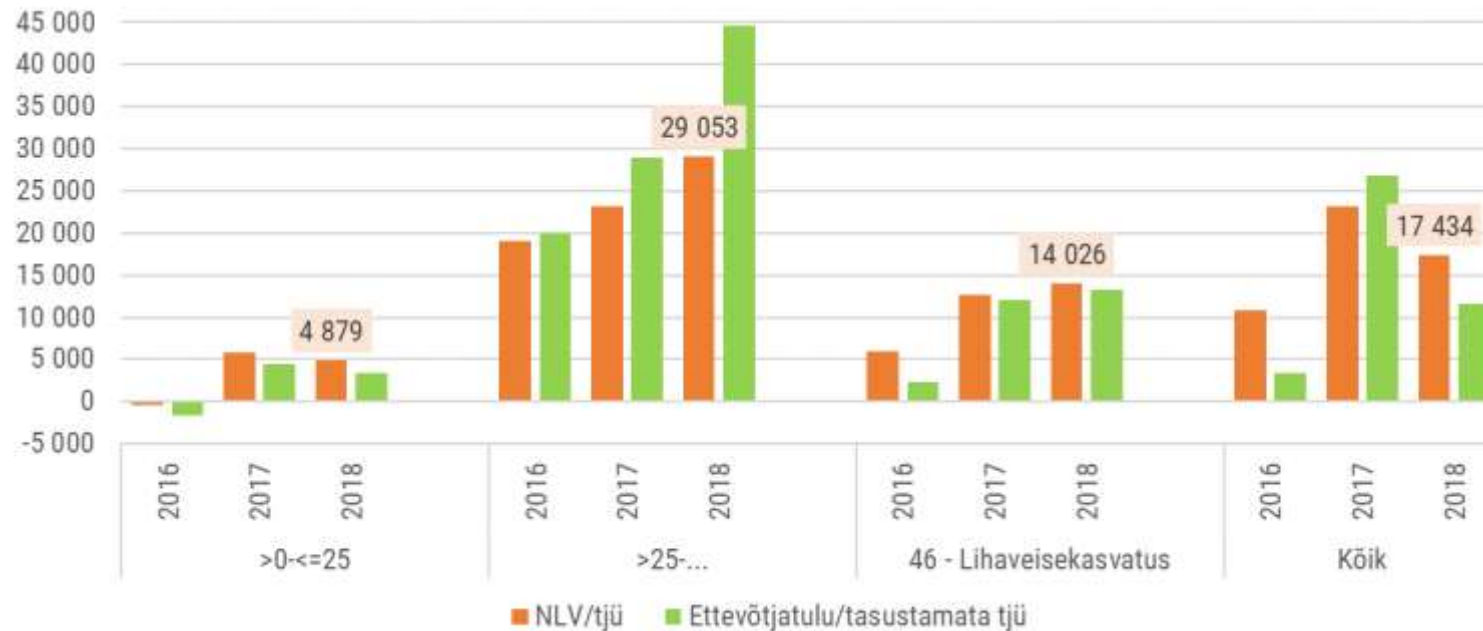

Tulu puudujäägi kompenseerimisel tuleb arvesse võtta kõiki toetusi (va investeeringutele)

Allikas: FADN 2014-2018, tüüp 46, 1 ammlahm = 0,8 lü

Lihaveisekasvatus (2)

Netolisandväärtus ja ettevõtjatulu

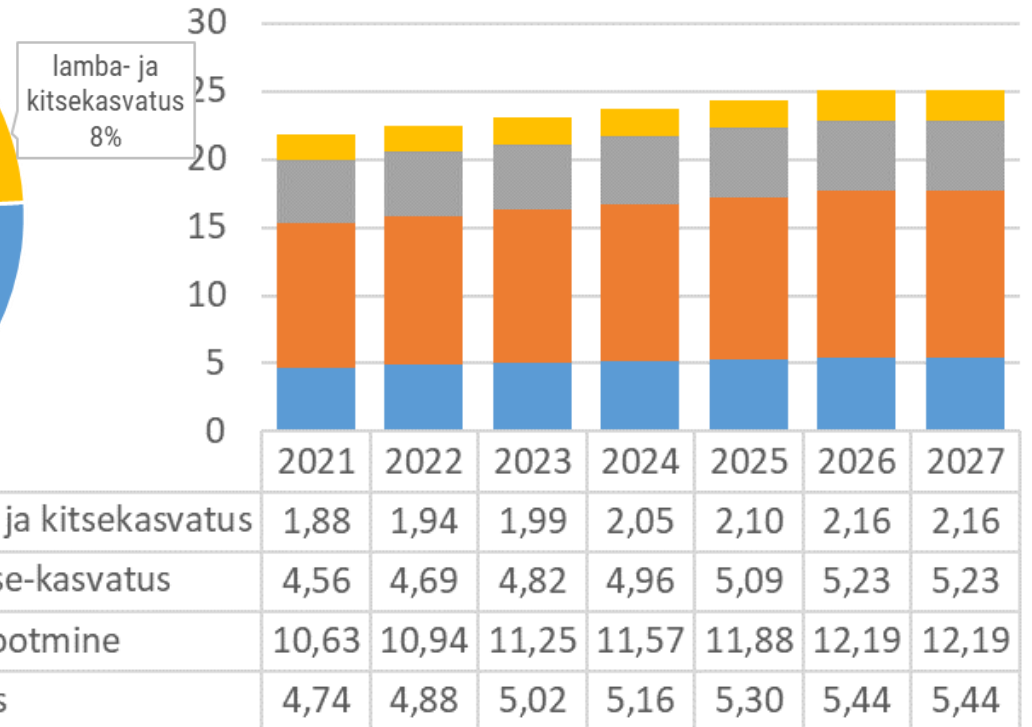
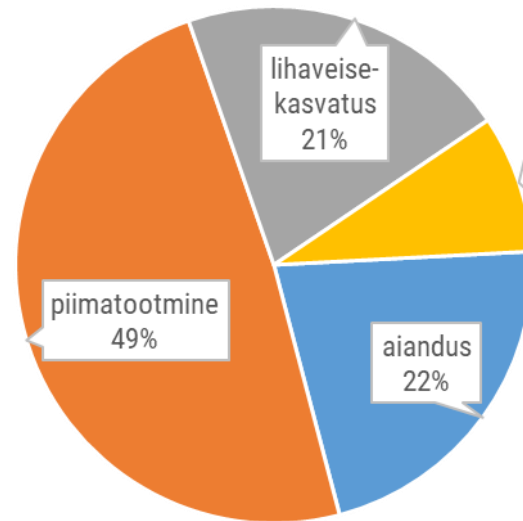

Netolisandväärtus moodustub kõigis gruppides toetustest (va investeeringutele)

Mille alusel eelarvet jaotada?

13% otsetoetuste eelarvest
aastas 21,8 -> 25,08 mln eurot,
perioodi 2021-2027 peale kokku
u 165,5 mln eurot

Jaotuse aluseks toodangu
väärtus (koef 0,6) ja sektoris
tegutsevate isikute arv (koef 0,4)

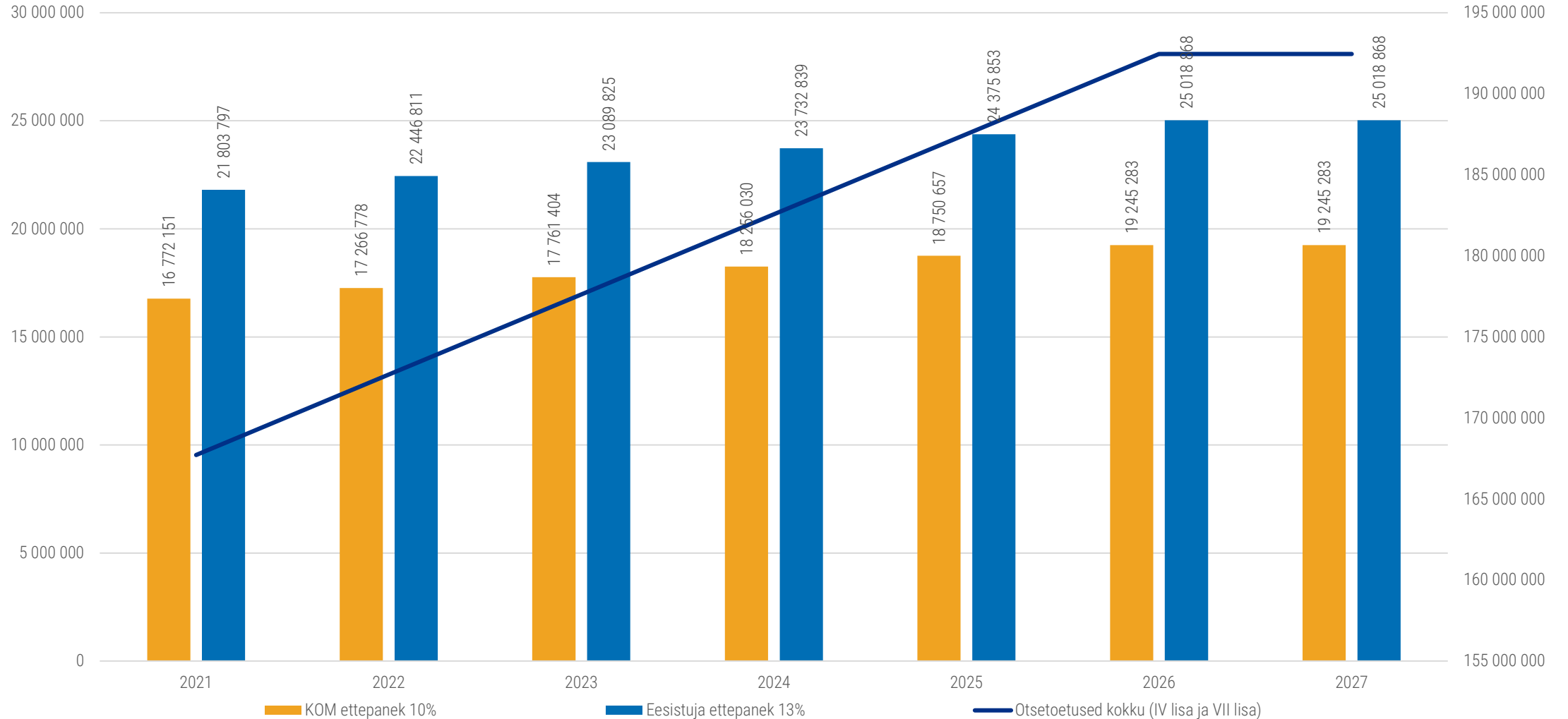

Allikas: PRIA, EAA, KOM ettepanek COM(2018) 392 final

Põllumajandustootmisega seotud toetused 2021-2027

Võimalik toomisega seotud toetuse eelarve 21-27

Sekkumislehed

Puu ja köögivilja kasvatamise toetuse sekkumisleht

Piimalehma kasvatamise toetuse sekkumisleht

Ammlehma kasvatamise toetuse sekkumisleht

Ute- ja kitse kasvatamise toetuse sekkumisleht

MAAELUMINISTEERIUM

Aitäh!

Kohtumiseni 11.03.2020